

Äldre personers sammhällsengagemang [CIVEX]

*Exclusion from civic engagement of a diverse older population:
Features, experiences, and policy implications*

1.10.2021-30.9.2024

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Åbo Akademi
University

Newcastle
University

UPPSALA
UNIVERSITET

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

Senioruniversitetet
i Stockholm

vlaamse
OUDERENRAAD

Proyecto PC2021-121951 financiado por:

Economic
and Social
Research Council

Vi studerar äldre personers bidrag till samhället både **i Finland och övriga Europa**. Vi är bland annat intresserade av vad som **främjar** och vad som **hindrar** äldre personers samhällsengagemang och hur samhällsengagemang kan **förändras under livets gång**

På vilket sätt engagerar sig de äldre i Europa?

Fredrica Nyqvist

Europeiska undersökningen om livskvalitet (EQLS)

- 2016
- 33 länder (EU länder + Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Serbien och Turkiet)
- Eurofound (Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor)
- Personer 18 år och äldre
  - CIVEX fokuserar på äldre (65+)
- <https://www.eurofound.europa.eu/sv/surveys/european-quality-of-life-surveys>

Politiskt deltagande

Har du under de senaste 12 månaderna...?

Gjort frivilligarbete för politiska partier, fackföreningar

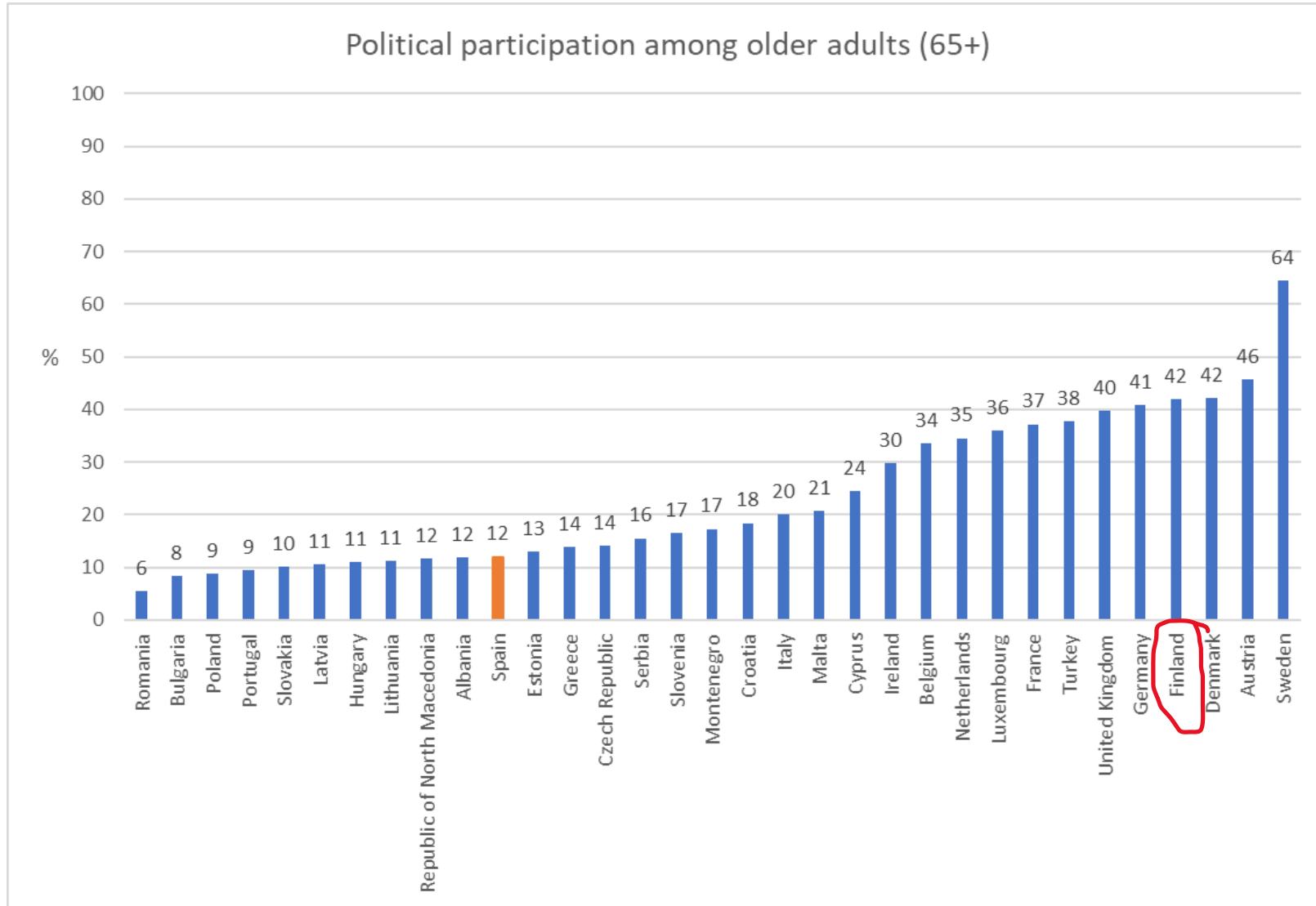
Deltagit i ett möte inom en fackförening, ett politiskt parti eller en politisk aktionsgrupp

Deltagit i en protest eller demonstration

Skrivit på en namninsamling, inklusive via e-post eller på internet

Kontaktat en politiker eller offentlig tjänsteman (annat än rutinkontakt som uppstått genom utnyttjande av samhällstjänster)

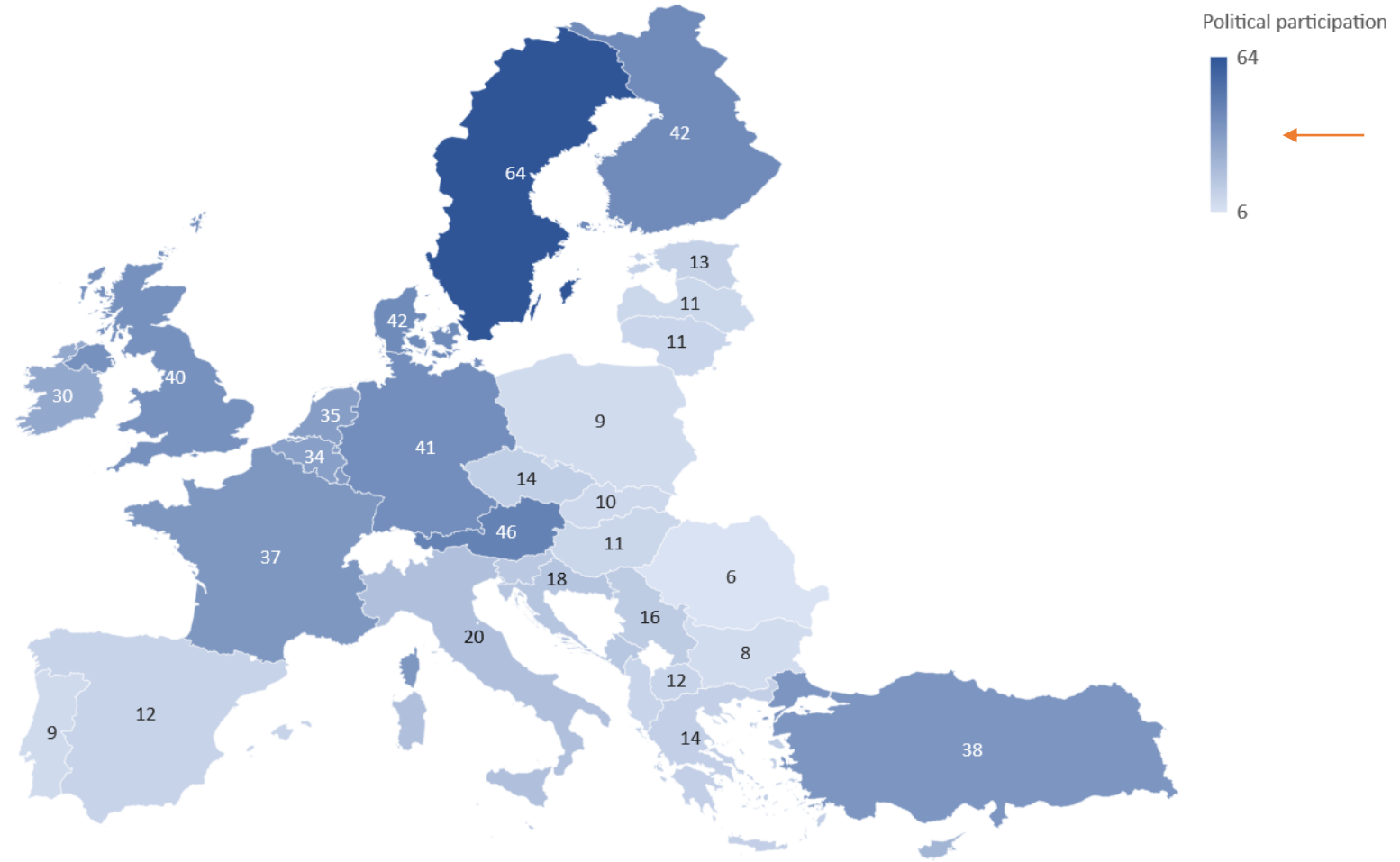
Bojkottat vissa produkter

CIVEX

% Older adults (65+) engaging in political activities during last 12 months

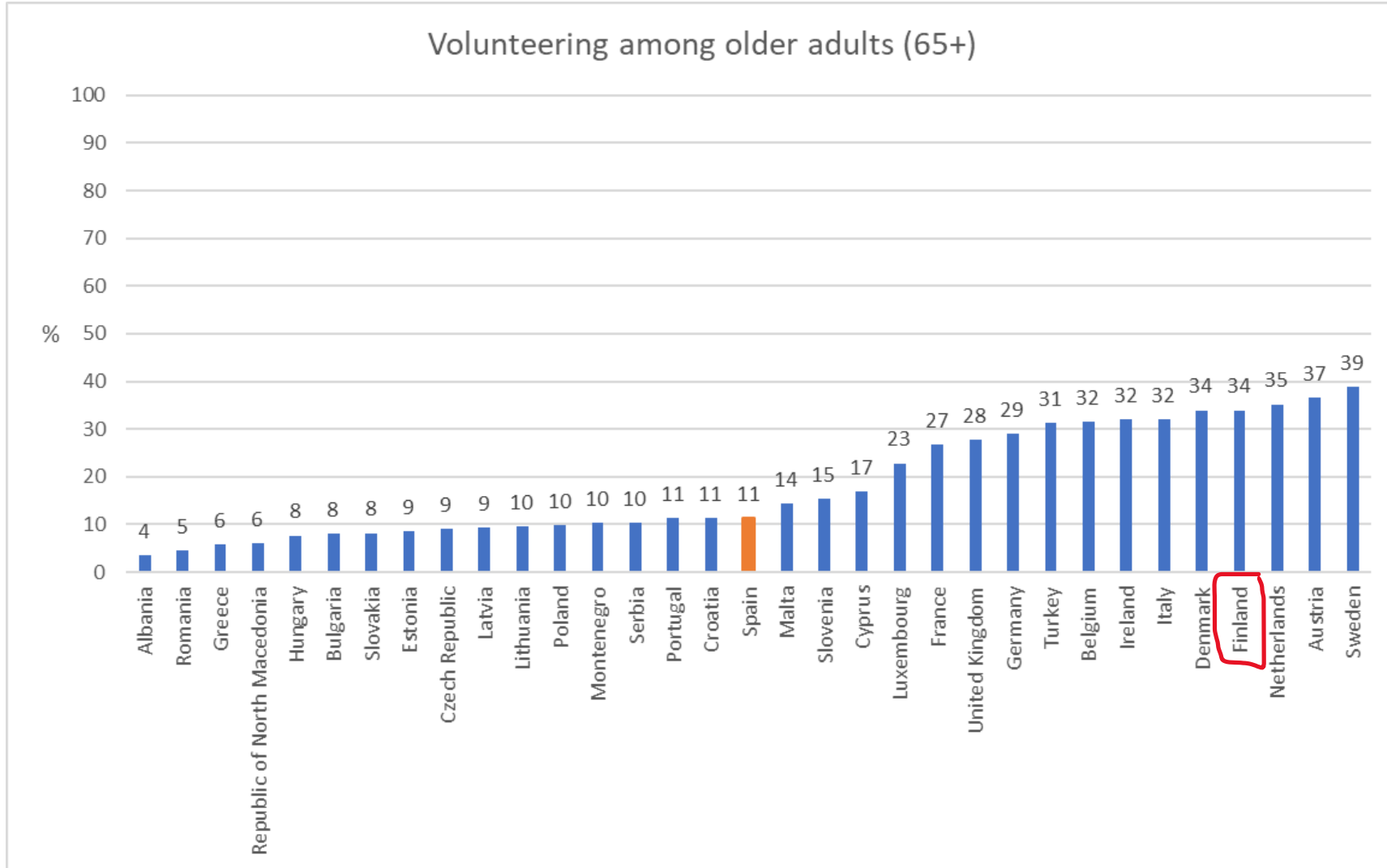

Frivilligarbete

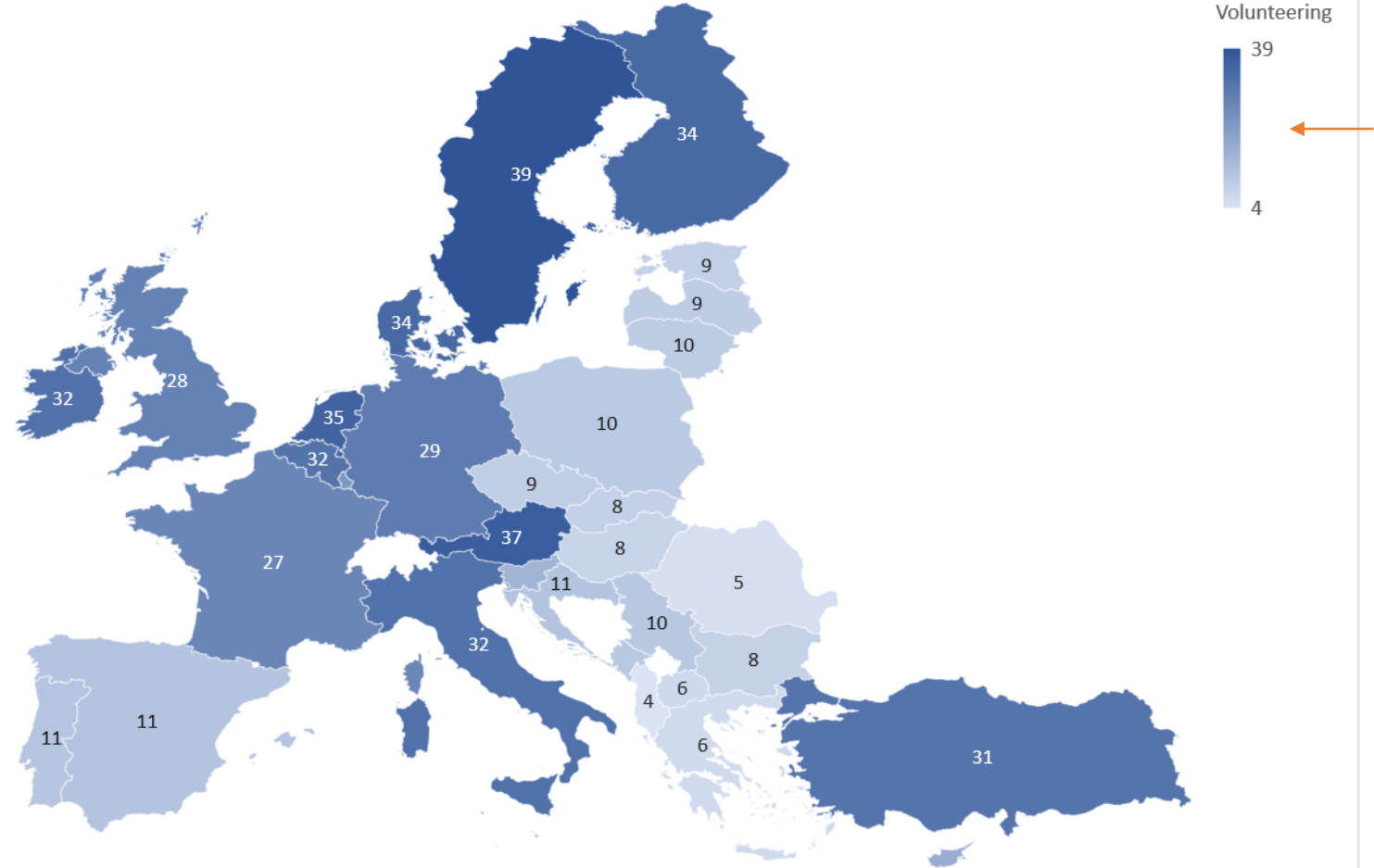
Utfört obetalt frivilligarbete under senaste 12 månader

Samhällsservice och socialt arbete (t.ex. organisationer som hjälper äldre, yngre, handikappade eller andra i behov av hjälp)

Föreningar inom utbildning, kultur, idrott eller särskilda yrkesintressen

% older adults (65+) doing voluntary work during last 12 months

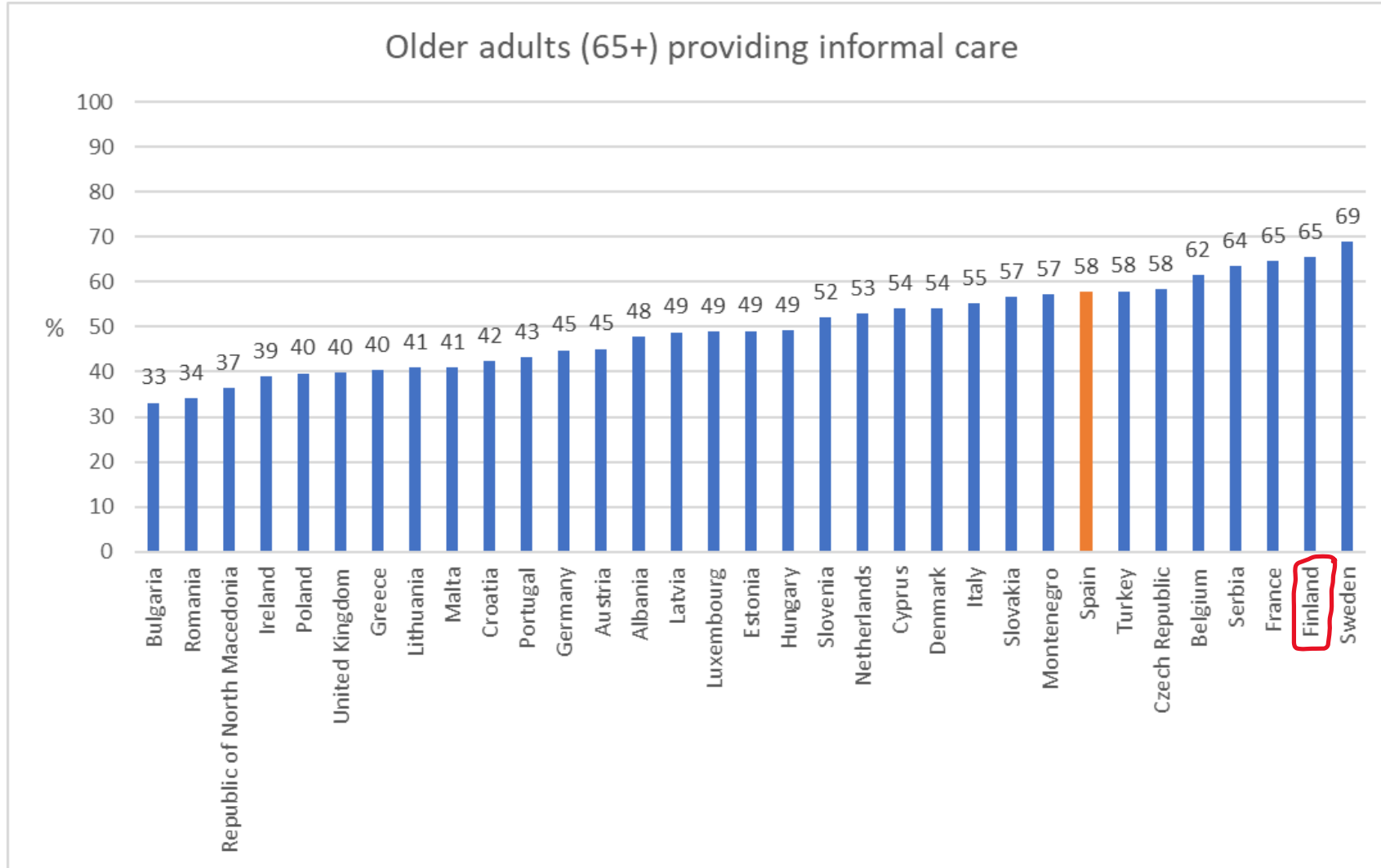

Informell hjälp

Bortsett från vid avlönat arbete, hur ofta gör du någon av följande aktiviteter?

Tar hand om/uppfostrar dina barnbarn

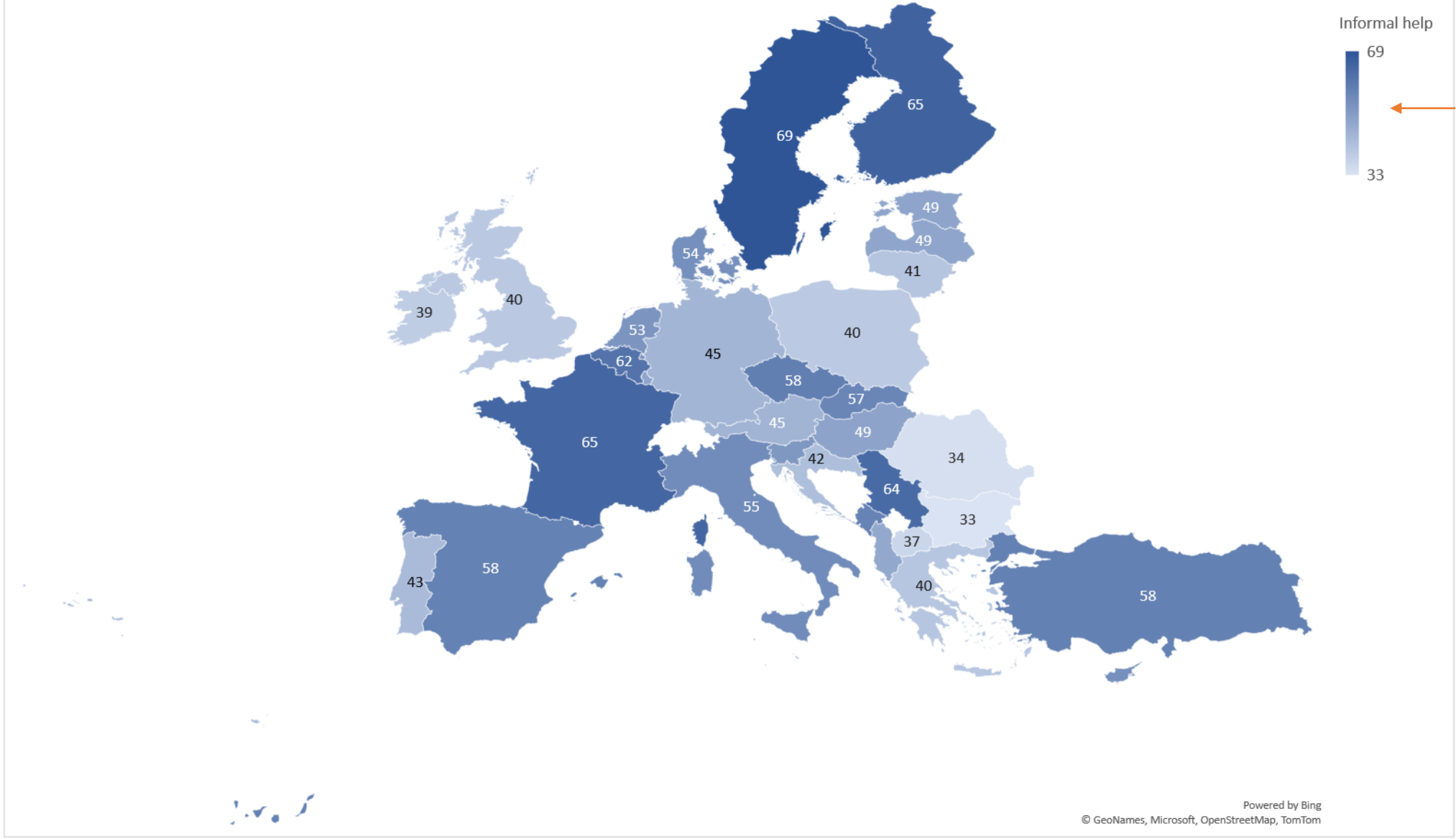
Tar hand om funktionshindrade eller skröpliga släktingar, grannar eller vänner som är 75 år eller äldre

CIVEX

% Older adults (65+) providing care for a family member (incl. grandchildren), friend or neighbour

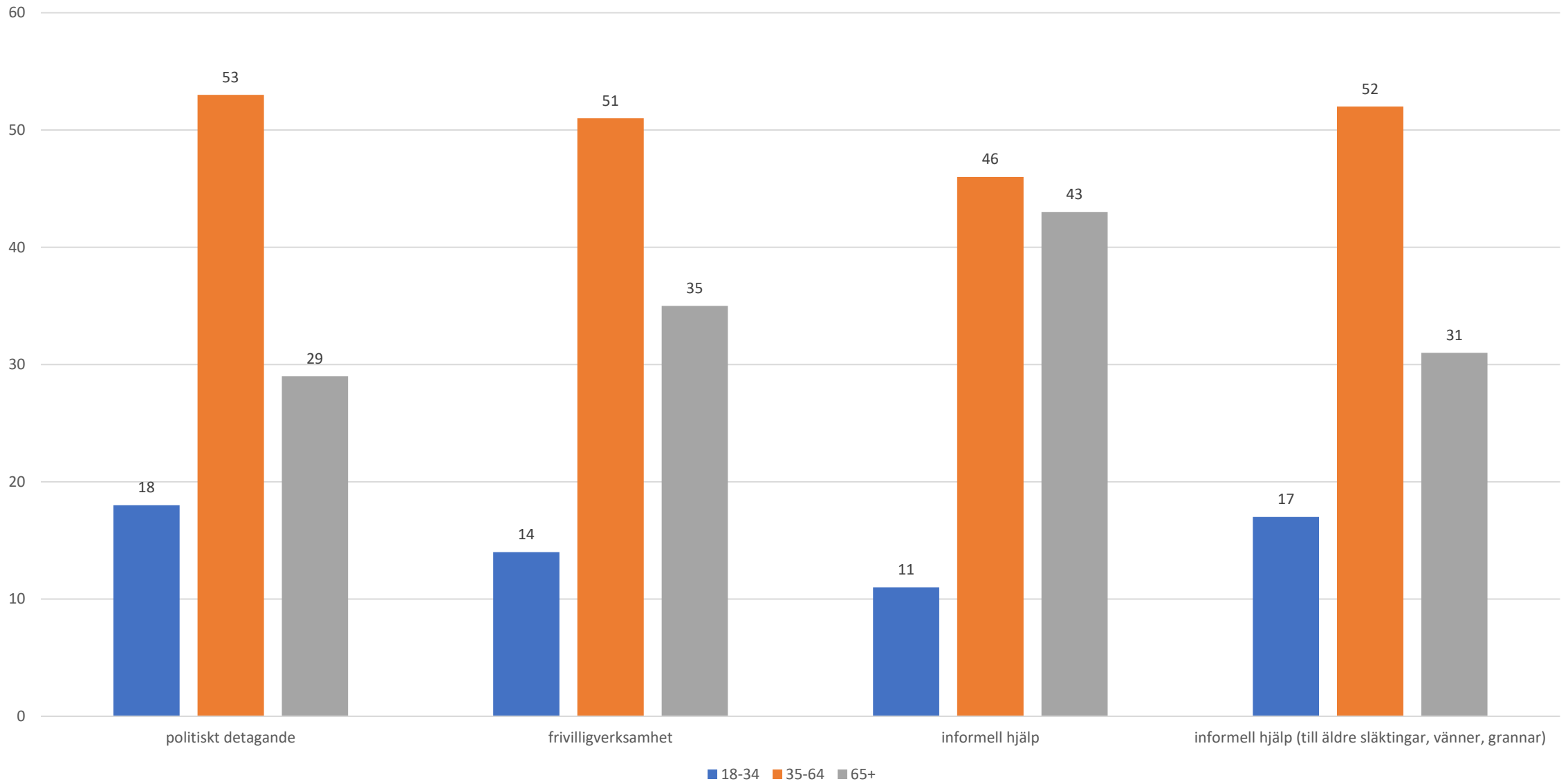
Engagerad i en eller flera aktiviteter? (n=9031)

Antal aktiviteter	%
0	32
1	32
2	15
3	10
4	6
5	3
6	1

Samhällsengagemang i Finland

Äldre jämfört med yngre
åldersgrupper

Äldres samhällsdeltagande idag och under livsloppet – Vad berättar intervjuerna?

Emilia Häkkinen

Intervjustudiens tematik

- Intervjuer som genomförts i samband med CIVEX behandlar:
  - Olika former av samhällsdeltagande idag och tidigare under livsloppet
  - Ändringar i samhällsdeltagande
  - Saker som möjliggör eller förhindrar samhällsdeltagande
- Syftet har varit att diskutera om hur samhällsdeltagandet sett ut under hela livsloppet och observera möjliga orsaker till ändringar i samhällsdeltagandet
- Huvudsakliga målet är att få olika äldregruppers röster hörda och lyfta fram på hurdana sätt äldre med olika bakgrunder medverkar i vårt samhälle

Vilka former av samhällsdeltagande behandlas i intervjuerna?

Föreningsdeltagande

- Gruppverksamhet
- Aktivt deltagande
- Passivt deltagande
- Etc.

Frivilligarbete

- Donationer
- Aktivt obetalt arbete inom eller utanför en förening/grupp
- Etc.

Politiskt deltagande

- Röstande i val
- Deltagande i politisk parti eller organisation
- Protester
- Namninsamlingar
- Bojkott
- Etc.

Digitalt deltagande

- Deltagande i föreningsverksamhet via Internet
- Publicering och kommentering via sociala medier
- Att följa nyheter via Internet
- Etc.

Informell hjälp

- Hjälp till individer i samma hushåll
- Hjälp till individer utanför hushållet (familjemedlemmar, vänner, grannar)
- Praktisk hjälp
- Närvaro och stöd
- Etc.

Intervjuer

- Intervjuer genomförda i fyra europeiska länder: Finland, Sverige, Spanien och Belgien
- Fyra olika äldregrupper intervjuade:
  - Äldre som bor på serviceboende
  - Äldre som tar emot hemservice
  - Äldre som bor på förortsområden
  - Äldre med invandrarbakgrund
- Intervjuerna består av olika delar:
  - Frågor i intervjuguiden
  - Frågeformulär
  - Livsdiagrammer

Finska intervjuer

60 intervjuer

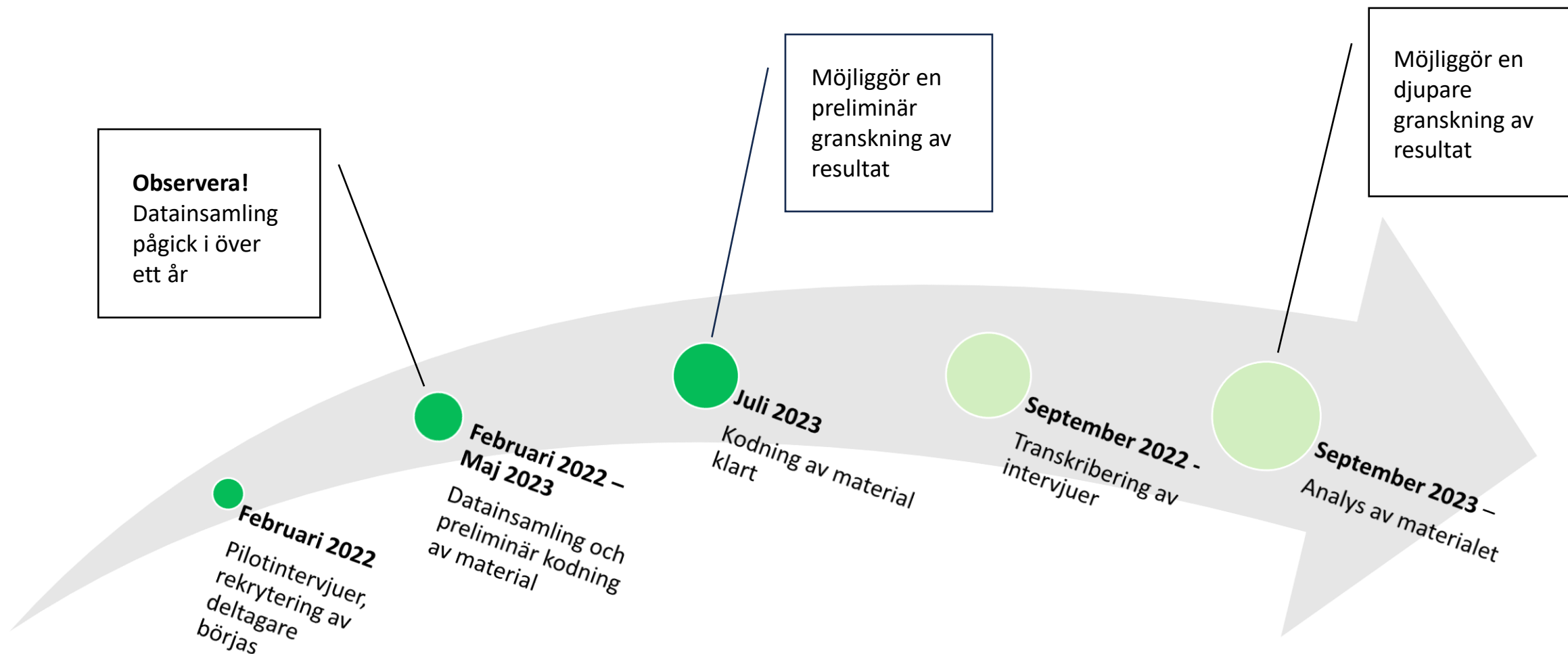
Äldre som bor på
serviceboende (15)

Äldre som tar emot
hemservice (15)

Äldre som bor på
förortsområden (15)

Äldre som har
invandrarbakgrund (15)

Intervjustudiens framsteg

Hur ser samhällsdeltagandet ut idag?

Äldre som bor på serviceboende

- Intervjuernas längd i genomsnitt: 79 minuter
- Respondenternas ålder i genomsnitt: 82 år
- 6 män, 9 kvinnor

- Vanligaste former av deltagande:
  - Röstande i val
  - Medlemskap i föreningar (aktivt deltagande)
  - Informell hjälp för individer utanför hushållet

- Deltagandet minst i:
  - Politiska organisationer, demonstrationer, politiska rörelser
  - Digitalt deltagande

Äldre som tar emot hemservice

- Intervjuernas längd i genomsnitt: 71 minuter
- Respondenternas ålder i genomsnitt: 87 år
- 6 män, 9 kvinnor

- Vanligaste former av deltagande:
  - Röstande i val
  - Medlemskap i föreningar (passivt deltagande)
  - Informell hjälp för individer utanför hushållet
- Deltagandet minst i:
  - Politiska organisationer, demonstrationer, politiska rörelser
  - Digitalt deltagande

Äldre som bor på förortsområden

- Intervjuernas längd i genomsnitt: 71 minuter
- Respondenternas ålder i genomsnitt: 75 år
- 8 män, 7 kvinnor

- Vanligaste former av deltagande:
  - Röstande i val
  - Medlemskap i föreningar (aktivt deltagande)
  - Informell hjälp för individer utanför hushållet
  - Frivilligarbete

- Deltagandet minst i:
  - Demonstrationer, politiska rörelser
  - Digitalt deltagande

Äldre med invandrarbakgrund

- Intervjuernas längd i genomsnitt: 61 minuter
- Respondenternas ålder i genomsnitt: 68 år
- 5 män, 10 kvinnor

- Vanligaste former av deltagande:
  - Informell hjälp inom och utanför hushållet
  - Medlemskap i föreningar (aktivt och passivt deltagande)
  - Röstande i val

- Deltagandet minst i:
  - Politiska organisationer, demonstrationer, politiska rörelser
  - Digitalt deltagande

Men hur har deltagandet sett ut tidigare i livet?

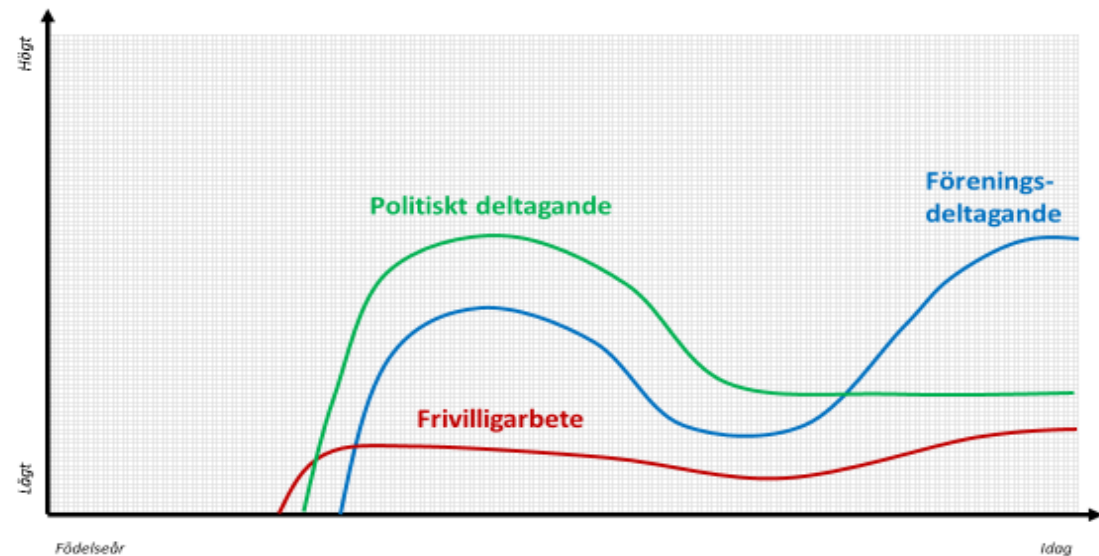
Livsloppsperspektiv

- Under CIVEX-intervjuerna har vi använt ett redskap som vi kallar för **livsdiagram**
  - För att kartlägga hur deltagandet i ett aktivitet sett ut under hela livsloppet
  - För att kunna observera förändringar och trender i deltagandet under livsloppet

- I livsdiagrammet har deltagarna fått markera sitt deltagande i en aktivitet med att rita linjer

- **Övning:** Testa rita i ett livsdiagram!

Exempel på hur man kan rita i livsdiagram

Hurdana faktorer påverkar
samhällsdeltagandet?

Äldre som bor på serviceboende

- + Egna värden,
personlighet
- + **Boendeform**
- + **Social nätverk**
- + Aktivitetens kvalitet och
betydelsefullhet
- + Familj

- Personliga
omständigheter (t.ex.
hälsa, tid, ekonomi)
- Livsförändringar
- Brist av intresse för en
aktivitet

Äldre som tar emot hemservice

+ Egna värden,
personlighet
+ Grannskap
+ Social nätverk
+ Känsla av inkludering
+ Familj

- Personliga
omständigheter (t.ex.
hälsa, tid, ekonomi)
- Livsförändringar
- **Ålder**
- **Boendeform**
- Brist av intresse för en
aktivitet

Äldre som bor på förortsområden

- + Egna värden,
personlighet
- + **Boendeområde**
- + Personliga
omständigheter (t.ex.
hälsa, tid, ekonomi)
- + **Social nätverk**
- + **Känsla av inkludering**
- + Familj

- Personliga
omständigheter (t.ex.
hälsa, tid, ekonomi)
- Livsförändringar
- **Covid-19**
- Brist av intresse för en
aktivitet

Äldre med invandrarbakgrund

- + Egna värden, personlighet
- + Språk (att lära sig finska)**
- + Livsförändring (migration)**
- + Social nätverk
  - + Familj
- + Social/politisk kontext (medborgarskap, rösträtt)**

- Personliga omständigheter (t.ex. hälsa, tid, ekonomi)
- Livsförändringar (migration)
- Språk (avsaknad av finskakunskaper)
- Social/politisk kontext (medborgarskap, rösträtt)

Slutsatser

- De äldre bidrar till familjen, grannskapet och samhället på ett brett sätt och genom en rad olika aktiviteter
- De äldre är en stor och heterogen grupp, vilket betyder att det finns variationer i deltagandet både mellan och inom olika äldregrupper
- Bland de grupper som intervjuades inom CIVEX finns det inte en enda helt oaktiv grupp
- Deltagandet nyanseras ännu mera då man ser på livsloppet – tidigare livsvillkor och händelser kan skapa olika förutsättningar för deltagande i ålderdomen
- Diskussioner som berör de äldres deltagande bör därmed betona äldres mångfald och notera hur olika kontexter och livshistorier kan påverka samhällsdeltagandet senare i livet

Tack för er uppmärksamhet!

Resultaten som presenterades på dagens seminarium har skapats inom CIVEX projektet som är en förkortning av 'Exclusion from civic engagement of a diverse older population: Features, experiences, and policy implications'. Projektet leds av Dr. Rodrigo Serrat (University of Barcelona) och finansieras av programmet Joint Programme Initiative: More Years, Better Lives.

Den här presentationen har möjliggjorts med hjälp av finansiering av Finlands Akademi.

För mera information om CIVEX, besök <https://civex.eu>.

För mera information om dagens analyser kontakta fredrica.nyqvist@abo.fi eller emilia.hakkinen@abo.fi

Proyecto PC2021-121951 financiado por:

Economic and Social Research Council

